

Met deze nieuwsbrief informeren wij je over de ontwikkelingen binnen 1DYK. Wil je meer weten? Kijk voor de meest actuele informatie op 1dyk.frl.

In deze nieuwsbrief

- [Vervolgwerkzaamheden Koehool – Zwarte Haan](#)
- [Gebiedsplan 1DYK: een update](#)
- [Dijkverbetering Ternaard | Peazens – Moddergat](#)
- [Kwelder met begroeiing zorgt voor 5 procent kleinere golven op zeedijk](#)
- [Meer lezen?](#)

Vervolgwerkzaamheden Koehool – Zwarte Haan

Dit jaar starten we met aanvullende werkzaamheden tussen Koehool en Zwarte Haan. In augustus en september 2024 voerden we onderhoudswerkzaamheden uit aan de steenbekleding, zodat de dijk beter bestand is tegen langdurig hoog water.

Binnenkort gaan we de ingewonnen zaden onderaan de buitenzijde van de dijk terugplaatsen. Daarnaast versterken we alle dijkovergangen aan de buitenzijde en verplaatsen we op een deel van het traject het hekwerk. Aan de binnenzijde van de dijk brengen we over een lengte van ruim 3,5 kilometer drainage aan en in de omgeving van Koehool creëren we een flauwer talud.

De aannemer maakt op dit moment een planning. Zodra deze bekend is, delen wij die met je via de nieuwsbrief en de website. Daarnaast ontvangen direct omwonenden een aanvullende brief met informatie over de verschillende stappen van de werkzaamheden en mogelijke overlast.

Wil je nu alvast weten waar we aan de slag gaan en waarom we deze werkzaamheden uitvoeren?

[Lees hier verder](#)

Gebiedsplan 1DYK: een update

De afgelopen periode hebben Wetterskip Fryslân, provincie Fryslân, Rijkswaterstaat, gemeente Waadhoeke, gemeente Noardeast-Fryslân en een afvaardiging van landbouw – en natuurorganisaties gewerkt aan een gebiedsplan: een plan met maatregelen om met het verbeteren van de dijk, de natuur te herstellen en het gebied te verrijken. Tijdens het proces zijn de belangen en opgaven van de samenwerkende partijen in beeld gebracht. Met als resultaat een lijst met concrete en kansrijke maatregelen. De 1DYK partners hebben geen overeenstemming bereikt over een samenhangend gebiedsplan om mee te nemen in het dijkverbeteringstraject Koehool – Lauwersmeer.

Kansrijke maatregelen in deelprojecten samen oppakken

De plannen voor het verbeteren van de dijk moeten door. Maar we willen met elkaar ook de goede dingen doen voor het gebied. Daarom pakken we kansrijke maatregelen in kleinere deelprojecten samen op. Daarnaast kijken we naar het maken van een ruimtelijk plan voor de ontwikkelingen kustzone waar alle betrokken partijen achter kunnen staan.

Toekomstbestendige groene dijk

Op een aantal delen van de dijk tussen Koehool en Lauwersmeer streeft Wetterskip Fryslân naar het aanleggen van een brede groene dijk. Zo'n dijk van gras en klei gaat op in het landschap. Belangrijk voordeel is dat als de zeespiegel stijgt, de dijk eenvoudiger is uit te breiden. Daarmee zijn de kosten, naar de toekomst toe, lager dan bij een asfaltdijk. Bovendien is een groene dijk duurzamer.

Een groene dijk is breder dan een asfaltdijk. Door een aantal verbeteringen in het ontwerp is de benodigde ruimte voor het verbreden van de dijk teruggebracht naar ongeveer 30 hectare. Dat is een vermindering van 15% ten opzichte van het voorkeursalternatief dat in november 2021 is vastgesteld. Dat betekent ook dat de (negatieve) natuureffecten zijn verminderd.

Natuurcompensatie

Wel ligt er nog een opgave om zowel binnen- als buitendijs natuur te mitigeren. Dit was één van de vraagstukken in het gebiedsplan waar partijen geen overeenstemming over hebben bereikt. Het gaat dan met name over de natuurcompensatie op landbouwgrond voor de realisatie van de groene dijk.

Hoogwaterbeschermingsplannen

Om in aanmerking te kunnen komen voor geld vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) moet Wetterskip Fryslân verder met de uitwerking van de dijk om de planning te halen. In mei 2025 wordt in het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân gesproken over de uitkomsten van het proces van het gebiedsplan en welke mogelijkheden er zijn voor het realiseren van de groene dijk.

Dijkverbetering Ternaard | Peazens – Moddergat

Eind november presenteren we tijdens inloopmomenten het voorlopig ontwerp voor de dijkverbetering tussen Ternaard en Peazens-Moddergat. Deze avonden waren in Ternaard, Wierum en Peazens-Moddergat. Op een grote kaart zagen de bezoekers hoe het ontwerp van de dijk eruitziet. De avonden zijn druk bezocht door bewoners en andere geïnteresseerden uit de omgeving.

De afgelopen periode

In de afgelopen periode is het ontwerp verder uitgewerkt. Zoals ook gepresenteerd bij de inloopbijeenkomsten zijn er nog enkele aandachtspunten in het ontwerp die verdere uitwerking vragen. Zo gaan we nog verder aan de slag met watercompensaties en de precieze vorm van de dijk ter hoogte van een aantal woningen tussen Wierum en Peazens-Moddergat.

Daarnaast hebben we de effecten van de nieuwe dijk op de omgeving onderzocht. Deze effecten staan in het milieueffectrapport (het MER). Dat is een uitgebreid onderzoek dat verplicht is bij grote projecten zoals onze dijkverbetering. Dit onderzoek helpt ons te begrijpen welke gevolgen de dijkverbetering heeft voor het milieu, de natuur, het water en de leefomgeving. Aan de hand van de resultaten uit deze onderzoeken passen we het ontwerp, waar nodig, aan.

Voor aanvang van het onderzoek hebben we informatie over de huidige situatie verzameld. We keken naar de planten en dieren, de bodem, de waterkwaliteit en hoe mensen het gebied nu gebruiken. Vervolgens hebben we onderzocht of en hoe de dijkverbetering hier impact op heeft. Tijdens dit onderzoek werken we samen met verschillende deskundigen, zoals ecologen en waterexperts. Ook is informatie gebruikt die opgehaald is tijdens gesprekken, ontwerpstudio's en informatiebijeenkomsten in het gebied.

Met de resultaten van de MER kunnen we beslissen of we het ontwerp moeten aanpassen. Op deze manier maken we een ontwerp dat zo goed als mogelijk past in het gebied. Zo zorgen we ervoor dat de dijkverbetering goed is voor zowel de veiligheid als het milieu.

De aankomende periode

De komende periode scherpen we het ontwerp en bijbehorende MER verder aan. Ook stellen we het projectbesluit op en breiden we de vergunningsaanvragen voor. Het ontwerp en het MER worden in het najaar van 2025 afgerond. Het rapport leggen we dan ter inzage. Er is dan ook de gelegenheid om op deze documenten te reageren.

Vragen? Kom naar het Garnalenfabriekje

Heb je vragen over de dijkverbetering Ternaard | Peazens-Moddergat? Dan ben je eens in de twee weken (even weken) welkom op woensdagmiddag tussen 13.00 en 16.00 uur in het Garnalenfabriekje in Moddergat.

[Bekijk data](#)

Kwelder met begroeiing zorgt voor 5 procent kleinere golven op zeedijk

Wetterskip Fryslân onderzocht voorjaar 2024 in de Deltagoot van Deltares wat het effect is van begroeiing op de kwelder op de golfbelasting van de Waddenzeedijk. Uit analyses blijkt dat de golfhoogte met 5 procent tijdens de piek van een storm vermindert. Met de resultaten kan aanzienlijk worden bespaard op toekomstige versterkingen van zeedijken met kwelders.

De proef

In de Deltagoot is met extreme golven een experiment uitgevoerd, waarbij het golfdempende effect van de kweldervegetatie is gemeten. Er zijn hiervoor blokken met kweldervegetatie gestoken uit de buitendijkse kwelder bij het Friese dorp Peazens-Moddergat, in een gebied dat eigendom is van It Fryske Gea. Deze zijn vervolgens naar Delft vervoerd. In de Deltagoot, een onderzoeksfaciliteit van 300 meter lang, kunnen de grootste kunstmatige golven van de wereld opgewekt worden. Hierdoor kunnen de proeven op ware grootte uitgevoerd worden.

De resultaten

De tests toonden aan dat kwelders zelfs de heftigste stormen goed konden weerstaan en dat de voet van de dijk standhoudt en niet wegspoelt. Bij een superstorm was de golfhoogte op de kwelder zonder vegetatie 1,90 meter en op een begroeide kwelder 1,79 meter. Ook bleek de kwelderbegroeiing in staat om de golfkracht op de dijk met ruim 5 procent te verminderen. Naast de dempende werking houdt kwelderbegroeiing bij hoogwater ook slib vast en groeit de kwelder zo mee met de zeespiegelstijging.

De resultaten van het onderzoek hebben een positieve invloed op toekomstige dijkversterkingen. Zo hoeft in sommige gevallen de steenbekleding aan de voet van de dijk niet te worden ingericht. Daarnaast kan er bij de versterking van groene dijken minder klei worden gebruikt, waarbij de dijk nog steeds voldoet aan de veiligheidseisen.

Samenwerking

Dit onderzoek is in samenwerking met kennisinstituut Deltares, Universiteit Twente, TU Delft, NIOZ en het Living Dikes onderzoeksprogramma uitgevoerd. Het onderzoek wordt gefinancierd door het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De samenwerkende partijen hebben een handreiking met de resultaten opgeleverd. Hiermee worden de uitkomsten van het onderzoek toepasbaar voor de dijkversterkingsprojecten langs de Zeeuwse kust en Waddenkust.

Hoogwaterbeschermingsprogramma

Dit innovatieonderzoek wordt gefinancierd door het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Rijkswaterstaat en de waterschappen staan voor de grootste dijkversterkingsoperatie ooit. Ruim 2000 kilometer dijken en 400 sluizen en vormalen tot 2050 worden aangepakt. Dat lukt alleen met een nieuwe kijk op de Nederlandse dijk en op dijkversterking. Het moet sneller, beter en efficiënter. Dit gebeurt in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), een dijkversterkingsprogramma waar Nederland 13,7 miljard euro voor uittrekt.

Meer lezen?

[Ga naar de website](#)

Deze e-mail is verzonden aan [\[\[email\]\]](#).

Als je geen e-mails meer wilt ontvangen dan kun je je [hier afmelden](#).

Je kunt ook je [gegevens inzien en wijzigen](#).

Voeg communicatie@weterskipfryslan.nl toe aan je adresboek voor een betere ontvangst.

